

Sygn. akt IV U 1305/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	stażysta Renata Olędzka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 września 2015r. w S.

odwołania M. F. działającej w imieniu małoletniej W. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 października 2014 r. Nr (...)

w sprawie M. F. działającej w imieniu małoletniej W. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty rodzinnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1305/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 57, 58, 65 i 68 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił małoletniej W. K. (1) reprezentowanej przez opiekuna M. F. prawa do renty rodzinnej wskazując, że zgon A. K. (1) (ojca małoletniej) nastąpił po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia tj. od 30.09.2012 r., a A. K. (1) nie legitymował się okresem składkowym i nieskładkowych w wymiarze 25 lat.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła W. K. (1) reprezentowana przez opiekuna M. F. wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej renty rodzinnej po ojcu. W uzasadnieniu odwołania podniesiono, że A. K. (1) przebywała w Zakładzie Karnym w Ż. w okresie od 04.11.2012 r. do 20.01.2014 r. i należy przyjąć, że w tym okresie był zatrudniony w Zakładzie Karnym. Po przyjęciu powyższego jego zgon (17.06.2014 r.) nastąpił w okresie krótszym niż 18 miesięcy od ustania okresu ubezpieczenia. Ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia powyższego ubezpieczona wniosła o zaliczenie do okresu ubezpieczenia A. K. (1) okresu jego pracy w gospodarstwie rolnym jego babki M. S. od 01.10.1977 r. do 31.12.1991 r., co spowoduje, że wymieniony będzie legitymował się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym (odwołanie k. 1-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.15-16).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17 czerwca 2014 r. zmarł A. K. (1) pozostawiając po sobie córkę W. K. (2) urodzoną w dniu (...) W chwili śmierci A. K. (1) miał ukończone 53 lata (akt zgonu A. K. i akt urodzenia W. K. k.10-11 akt rentowych).

We wniosku z 17 września 2014 r. M. F. wystąpiła do ZUS o przyznanie renty rodzinnej dla córki zmarłego W. K. (1) umieszczonej w rodzinie zastępczej M. i A. F. na podstawie postanowienia z dnia 23 listopada 2010 r. Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim w sprawie III Nsm 289/10 (wniosek k.1-8, postanowienie k. 12 akt rentowych). Rozpoznając wniosek organ rentowy przyjął za udowodniony okres ubezpieczenia zmarłego w łącznej ilości: 16 lat, 9 miesięcy i 1 dzień, w tym okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 5 miesięcy i 3 dni i okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesiące i 28 dni. Nadto ustalił, że w 10-leciu przed dniem zgonu (uznawanym za datę powstania całkowitej niezdolności do pracy), zmarły posiadał okres ubezpieczenia w ilości: 6 lat, 9 miesięcy i 2 dni. Organ rentowy stwierdził, że ostatnie ubezpieczenie A. K. (1) ustało z dniem 30 września 2012 r. Zgon A. K. (1) nastąpił zatem po upływie 18 miesięcy od ustania okresu ubezpieczenia. Organ rentowy wskazując na powyższe oraz na fakt, że A. K. (1) nie legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat stwierdził, że A. K. (1) w chwili śmierci nie spełniał warunków do przyznania mu renty z tytułu niezdolności do pracy i dlatego zaskarżoną decyzją odmówił jego małoletniej córce W. K. (1) prawa do renty rodzinnej (decyzja k.48 akt rentowych).

A. K. (1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu w następujących okresach:

- od 13.04.1992 r. do 31 stycznia 1996 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) w K. co stanowi 3 lata, 9 miesięcy i 19 dni (świadcstwo pracy z 6.02.1996 r. k. 22 akt rentowych)

- od 06.02.1996 r. do 30.09.1997 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) w K., co stanowi 1 rok, 7 miesięcy i 24 dni (świadcstwo pracy z 30.09.1997 r. k. 23 akt rentowych),

- od 01.01 1999 r. do 31.07.2001 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o., co stanowi 2 lata, 7 miesięcy (potwierdzenie ubezpieczenia k.37 akt rentowych);

- od 01.07.2002 r. do 18.02.2011 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o., co stanowi 8 lat, 7 miesięcy i 18 dni (potwierdzenie ubezpieczenia k.37 akt rentowych);

- od 01.09.2012 r. do 30.09.2012 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o., co stanowi 1 miesiąc (potwierdzenie ubezpieczenia k.37 akt rentowych);

Ponadto A. K. (1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 01.01.1983 r. do 31.12.1990 r. i składki za ten okres zostały opłacone, co stanowi okres 8 lat (pismo z dn. 17.07.2015 r. z KRUS k. 30 akt sprawy).

W okresie od 04.10.2012 r. do 20 stycznia 2014 r. A. K. (1) odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Ż.. Wymieniony podczas odbywania tej kary była zatrudniony nieodpłatnie w trybie art. 123a§2 kkw i z tego tytułu nie pobierał wynagrodzenia w okresach od 13.05.2013 r. do 22.05.2013 r. kiedy wykonywał pracę na rzecz Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w W. Ośrodek Szkolenia w P. i od 29.07.2013 r. do 17.10.2013 r. kiedy wykonywał pracę na rzecz Miejskiego Zakładu Usług (...) w P. (pisma Dyrektora ZK w Ż. k.21 i 29 akt sprawy).

Łącznie okres ubezpieczenia A. K. (1) wynosi 16 lat, 9 miesięcy i 1 dzień oraz okres 8 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, co daje łącznie 24 lata, 9 miesięcy i 1 dzień.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. K. (1) reprezentowanego przez M. F. okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art.65 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Stosownie do dalszego art.68 ust.1 powyższej dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3). bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Nie ulega wątpliwości, że małoletni W. K. (1) jako osoba, która nie ukończyła 16. roku życia znajduje się w gronie osób, którym ustawodawca przyznał prawo do ubiegania się o rentę rodzinną po zmarłym rodzicu. Okoliczność ta nie przesądza jednak o prawie wymienionego do renty rodzinnej po A. K. (1). Jak wynika z przytoczonego na wstępie uregulowania art.65 ust.1 i 2 ustawy, aby członek rodziny nabył prawo do renty rodzinnej, osoba po której renta ta ma być przyznana powinna w chwili śmierci mieć ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub powinna spełniać warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Poza sporem pozostaje, że A. K. (1) z uwagi na wiek nie miał ustalonego prawa do emerytury i nie spełniał warunków do ustalenia tego prawa. Rozważenia wymagała zatem kwestia spełniania przez wymienionego warunków do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Warunki ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określa przepis art.57 ust.1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowiąc, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w czasie zatrudnienia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art.58 ust.1 pkt 5 i ust.2 ustawy warunek posiadania okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, przy czym ów 5-letni okres ubezpieczenia powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. W myśl ust.4 art.58 ustawy spełnienie tego ostatniego warunku nie jest wymagane, jeżeli ubezpieczony osiągnął okres składkowy wynoszący w przypadku mężczyzny co najmniej 30 lat oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy stwierdzić należało, że A. K. (1) nie spełniał warunków do ustalenia prawa do renty. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało, że ostatni okres ubezpieczenia A. K. (1) to okres zatrudnienia od 01.09.2012 r. do 30.09.2012 r. Ostatnie ubezpieczenie ustało zatem z dniem 30.09.2012 r. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania. Zatem tylko okresy pracy za które przysługuje wynagrodzenie (tj. wykonywanej odpłatnie), wykonywanej przez skazanego w czasie odbywania kary pozbawienia wolności są okresami składkowymi na zasadach określonych w przepisach ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wyjątkiem są prace, o których mowa w art. 123a § 1-3 kkw.

Są to bowiem prace wykonywane przez skazanego nieodpłatnie i nie są okresami ubezpieczenia. A. K. (1) w czasie przebywania w Zakładzie Karnym w Ż. wykonywał tylko nieodpłatnie w trybie art. 123a§2 kkw prace w okresach od 13.05.2013 r. do 22.05.2013 r. na rzecz Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w W. Ośrodek Szkolenia w P. i od 29.07.2013 r. do 17.10.2013 r. na rzecz Miejskiego Zakładu Usług (...) w P. (pisma Dyrektora ZK w Ż. k.21 i 29 akt sprawy). Mając na uwadze powyższe, okres przebywania A. K. (1) w Zakładzie Karnym nie stanowi okresu ubezpieczenia. Zatem zgon A. K. (1) w dniu 17 czerwca 2014 r. nastąpił po upływie 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia tj. od 30.09.2012 r. Nie został zatem spełniony warunek z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odnosząc się do kwestii zaliczenia A. K. (1) do okresu ubezpieczenia okresu jego pracy w gospodarstwie rolnym (...) należy stwierdzić, że zgodnie natomiast z art. 10 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1). okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
  - 2). przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
  - 3). przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,
- jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Ustęp 2 tego przepisu stanowi natomiast, że okresy wymienione w ust. 1 pkt 1, czyli okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki, uwzględnia się także przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W okolicznościach niniejszej sprawy zatem istnieje tylko możliwość doliczenia A. K. (1) do okresu ubezpieczenia okresu ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki. Z pisma Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 17 lipca 2015 r. wynika, że A. K. (1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 01.01.1983 r. do 31.12.1990 r., jak również że za ten okres były opłacone składki na to ubezpieczenie. Mając na uwadze powyższe Sąd do okresu składkowego zaliczył niniejszy okres tj. 8 lat, co dało łączny okres ubezpieczenia A. K. (1) w wymiarze 24 lat, 9 miesięcy i 1 dnia, zamiast wymaganych w art. 57 ust. 2 w/ w ustawy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wymienione okoliczności wskazują na to, że A. K. (1) nie spełniał warunków do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wobec powyższego stwierdzić należało brak przesłanek do ustalenia prawa W. K. (1) do renty rodzinnej po ojcu A. K. (1).

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc orzekł jak w wyroku.